

TIẾT 10

- Ôn tập bài hát : *Chúng em cần hoà bình*
- Ôn tập Tập đọc nhạc : TĐN số 4
- Âm nhạc thường thức : Nhạc sĩ Đỗ Nhuận và bài hát *Hành quân xa*

Âm nhạc thường thức

NHẠC SĨ ĐỖ NHUẬN VÀ BÀI HÁT *HÀNH QUÂN XA*

1. Nhạc sĩ Đỗ Nhuận (1922 - 1991)

Nhạc sĩ Đỗ Nhuận sinh tại Hải Dương nhưng lớn lên ở thành phố Hải Phòng. Ông tham gia cách mạng từ khi còn trẻ và đã có rất nhiều đóng góp cho nền âm nhạc Việt Nam hiện đại. Nhạc sĩ là tác giả của những bài hát nổi tiếng như : *Nhớ chiến khu, Áo mùa đông, Du kích ca, Du kích sông Thao, Chiến thắng Điện Biên, Vui mở đường, Việt Nam quê hương tôi ...* và nhiều thể loại âm nhạc khác. Nhạc kịch *Cô Sao* của Đỗ Nhuận là vở nhạc kịch đầu tiên của nền âm nhạc Việt Nam hiện đại. Ông đã được Nhà nước truy tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh về Văn học - Nghệ thuật.

2. Bài hát *Hành quân xa*

Nhạc sĩ Đỗ Nhuận đã tham gia chiến dịch Điện Biên Phủ lịch sử (1954). Ông kể chuyện sáng tác bài hát *Hành quân xa* như sau :

“Thu - Đông năm 1953, tại Đại Từ - Thái Nguyên, tôi cùng đơn vị của mình là Đại đoàn 308 vượt đèo Khế qua sông Hồng để chuẩn bị mở chiến dịch Điện Biên Phủ. Cán bộ phổ biến mục tiêu hành quân cho bộ đội xong thì nhiều người thắc mắc : Trên bản đồ nước ta làm gì có địa danh Trần Đình ? (Đó là tên gọi bí mật để chỉ Điện Biên Phủ). Bàn cãi một lúc, sau đó có một giọng cất cao : “Thôi, dẹp thắc mắc nhé ! Tuyệt đối tin tưởng ở trên. Đòi chúng ta đâu có giặc là ta cứ đi”. Nghe thấy câu nói ấy, như một tia chớp loé lên trong đầu, một ý tứ hay quá có thể làm bài hát, tôi vội chép vào sổ tay ...

Đường hành quân trong màn sương đục, rừng núi điệp trùng, những âm điệu mang theo lời ca vang lên trong óc tôi :

Hành quân xa dẫu qua nhiều gian khổ, vai vác nặng ta đã đổ mồ hôi.

Tôi vừa đi vừa suy nghĩ bố cục bài hát : sẽ là một đoạn nhạc, âm hưởng dân tộc và toàn bộ cấu trúc gọn gàng, chặt chẽ. Tiếp đó là câu hát :

Mắt ta sáng, chí căm thù bảo vệ đồng quê ta tiến bước. Đòi chúng ta đâu có giặc là ta cứ đi.

Thế là đã hoàn chỉnh nhạc điệu của bài ca. Qua Nà Sản, đoàn quân đi về hướng Sơn La. Trong ánh trăng mờ, những ý nghĩ mới nảy nở trên suốt chặng đường hành quân và tôi đã viết tiếp lời thứ hai :

*Bọn xâm lăng (kia) nó
gây nhiều đau khổ
Kia đồng bào đang mất
đỏ chờ ta ...*

Bài hát kết thúc trong niềm tin cuộc kháng chiến thần thánh chống thực dân Pháp của nhân dân ta nhất định thắng lợi.”

Khúc quân hành của người chiến sĩ Điện Biên năm xưa vẫn tiếp tục âm vang trên suốt chiều dài chặng đường chống Mĩ cứu nước của dân tộc ta.

Theo Tạp chí Âm nhạc

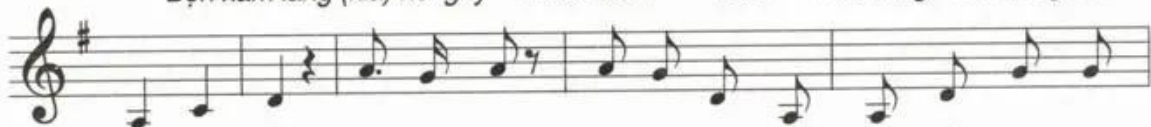
Hành quân xa

Nhịp đi - Trầm hùng

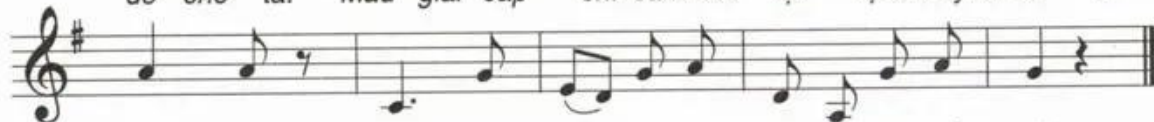
Nhạc và lời : ĐỖ NHUẬN

Hành quân xa dẫu qua nhiều gian khổ. Vai vác nặng ta đã
Dù đôi chân (qua) những chặng đường có mỏi. Vẫn bước dõn ta hãy
Bọn xâm lăng (kia) nó gây nhiều đau khổ. Kia đồng bào đang mất

đỏ mở hôi. Mắt ta sáng chí căm thù bảo vệ đồng quê ta
hỏi vì đâu. Mấy năm trước sống cơ cực vì bọn giặc kia nó
đỏ chờ ta. Máu giai cấp chí căm thù đợi lệnh truyền ra ta

tiến bước. Đời chúng ta đâu có giặc là ta cứ đi.
áp bức. Đời chúng ta đâu có giặc là ta cứ đi.
quyết chiến. Đời chúng ta đâu có giặc là ta cứ đi.

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Hãy kể tên một số bài hát của nhạc sĩ Đỗ Nhuận mà em biết.
2. Học thuộc bài hát *Chúng em cần hoà bình*.